

آبونه شرطی

داخلي، خارجي هر ير ايجون
سنه لکي (٢٥٠)، آلت آيانى
(١٣) غروشد.

[نسخه می ٥ غروش ،
سنه لکي ٢٥ نسخه در .]

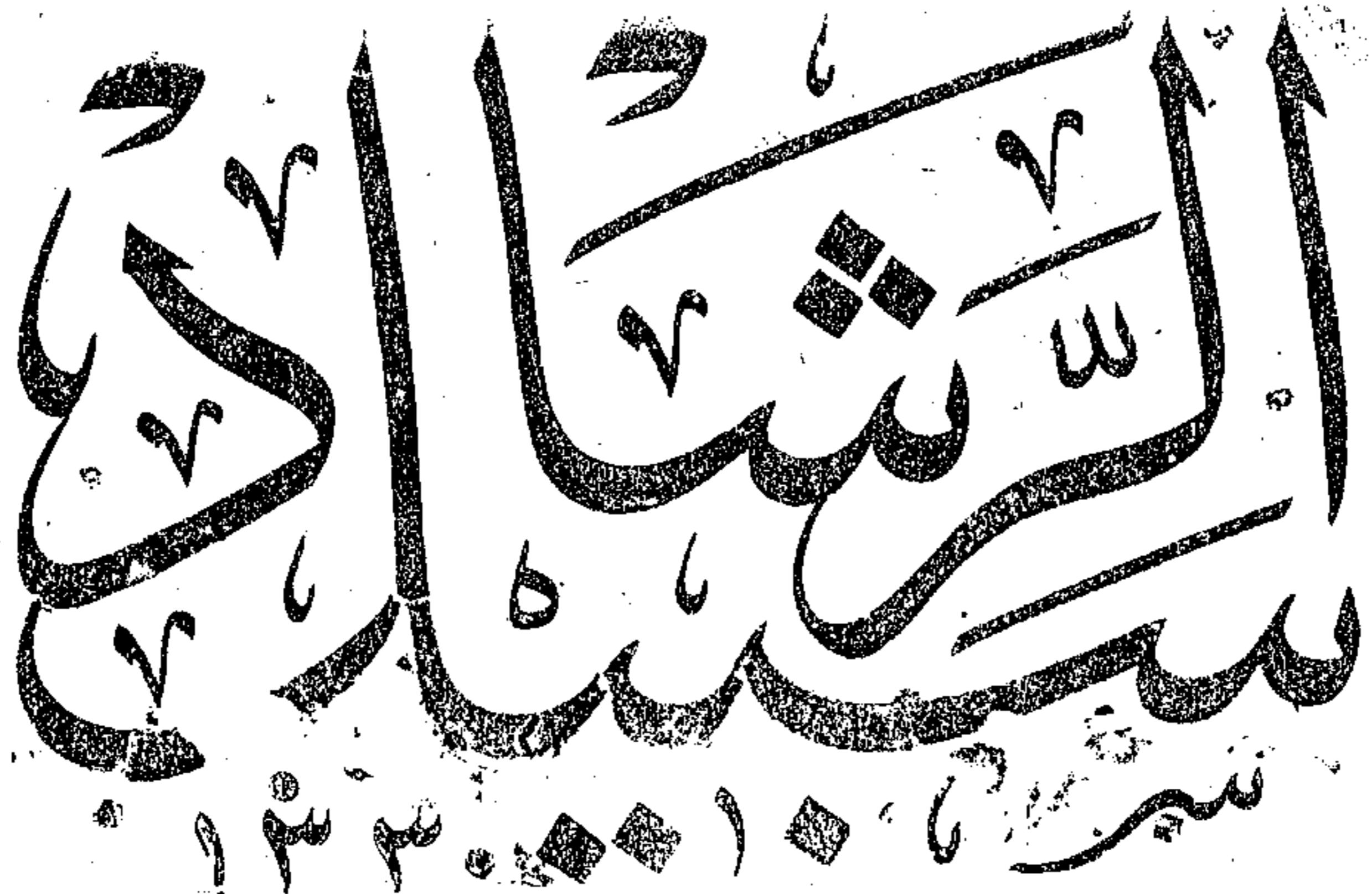
اداره خانه

باب عالي جاده سنده داشره منصوصه

اخطرات

آبونه بدلي پرييندر

سلكه موافق آثار مع الممنونيه
قبول اولنور. درج ايدلهين
يازيلر اعاده او لو نماز .

دينی، فلسفی، علمی، ادبی هفته‌نامه مجموعه اسلامیه در

اتباعون اهد کم سبیل الرشاد

باش محترم صاحب و مدیر مسئول
محمد عاکف اشرف ادیب

١٧ ذی الحجه ١٤٣٩

۳۷۱ عدد :

پنجشنبه

۲۶ ايلول ١٣٤٤

جلد ۱۵

تأمینه و جهله لزوم کوره ؟ طرزنده مفسر لرلە حفاف آناریق طولدران قلم ، کاغد ، سهاء ، ارض ، نفس ، سائریه قسم ایتشسه بونلر هب سواللر ، مشکلر هېلە اشتغالىدىن ، باخود جنت ائزدن بشقى برشى قواعد بلاغته مستند بىر سبب تختنده جريان ايلتىدر .

زمىن بحث غيرمساعد اولماش شوراده كتاب اللهك هر ما ئىك بىزىنده واقع اولان قىسىمك اسرارىقى تدقىق واستكناھه چالىشبردق ؟ فقط بىختك عدم تحملى بونلر حقنده كى مطالعاتىرى مواقع ئاندە سنه تىرك مجبور ايتدى .

عبدالعزيز چاوىش

مترجمي : محمد شوكت

دكىلر . سور و آيات قرآنىدە قسم وارد اولىش ايسە ھىچ شېرىمىز بو ، بلاغنىڭ ، صناعت كلامىيەنك ايجاباتىه مستند مقاصىد مخصوصە طولا يىسىلە وارد اولىشىدر . قىسىمكىنچە وشكلىرىنىڭ تنوعدە اسباب و معانىسىنك تنوغ و اخلاقىقىن نىشت ايمكىدە در .

بو حقيقىتە بناه قرآن مىن اللهك ذاتىه ، رسوله ، تين ، زيتون ، طور ، صافت ، زاجرات ، شمس ، قمر ، نجم ، ليل ، عصر ،

اقواام اسلاميەنڭ اسباب انحطاطى

— ۳ —

(مؤلفى : رئىس محمد سعيد هليم بائىا)

تىخلىص كىرىبان ايدەمىزلىر . چونكە رأس كارنده بولنانلىرى كىتىجى دوچار ترىدى اولهرق نهایت مستند ، متلون ، بدحال و باحال اوlobe كىدزلىر .

بۇ ملاحة ئىدەر كە صنوف منىشكىره انجىنى منسوب اولانقلرى جمعيات اسلاميەنڭ خايات مىلەرىنە خەدمەت ايلكلىرى تقدىر دەۋظىفەلر . يى حسن ايفا ايتىش اوله جىقلەردر .

اقواام اسلاميەنڭ عوروم نور و عرفان قالمىرىنە و كىندىلىرىنىڭ ايسە آنلىرى تىنۈرە ناقادر اولملىرىنە سېيت وىرن بۇ نىشتت ئىيم بوصورتە زائل اوله حق و طبقة منورە جىئىتىدە كى وجه وجورىنى اوزمان بىخىي ادرەك ايدە جىكىدر .

طبقة مذكورة بۇ تىخاللار نىدە شىمىدى يە قدر او درجه لىرە ئىلرى يە كىتىمىشازدى كە عالم اسلامى خىالخانەلر نىدە دوغان هەر دىل و تصورات خرىبە و مفترطانىڭ اجراسىلەب تاقىص وېك متلون اولان عرقالىرىنى تىطمىنە خادم وەردىلو زيانكارلۇغا كىشادە بى ياپان بىرساھە تىجزى بە عد ايلمشىدر .

اقواام غربىيە ھىچ شېرى يوق كە بوكون آريستو قراسىلەرینە مصدر اولان درە بىكلە خاطرات و تەشكىلات ماپىيەسىلە بوكونىكىدە و قراسى و مساوات فکرلىرى آراسىندا بىر دورة استىخالە كېرىمكىدە در . بۇ ملتلىرىنىڭ اشکلات اجتماعىيەلر يې بويىلە لاينقطع تىديل و تېليل ايدە بىدە ئەنمىز جە يوقارىدە اىضاح ايلدىكىمز غايىة اجتماعىيە اسلاميە وصول بولق سوداسىندا درلر .

اشکلات حاضرە سىياسىلەرى تىخولات اجتماعىيەلر نىدەن مىلەم اى ، كوتۇ بىر طاقىم تىايىر روزىرىه حكىمنىدە درك معقول و بى طرف بى ادارە تأسيس و تامىنلىن زىادە تىخولات مذكورة بىنى تىھىلە خەدمەت ايمكىدە در . بناه علەيە غربىك اشکلات اجتماعىيە و سىياسىلەلر نىدەكى مكملىتە . اىتايىق واقواام غربىيەنڭ رفعت و رفاهىتى اونلارە عطفى بىلە

اسلامك عقائد سىياسىيەسە كەنجه او نىلدە معتقدات اجتماعىيەسىنك محمد ويلدر . اجتماعىيەتىدە اولماينى كى سىاستىدە فرق و صنوف مختلفە آراسىندا كى رقابت و مخالفتەر مساغ ويرمەز كە تابع ايلە متىوع آراسىندا كى مناسباتى تعين و تحدىد بوصورتە موازىنە سىياسىلەنچى حصولى تامىن ايدە . ھىچ بىشكىل حکومتە قىيىد ايلدىكى انسانلىرى ، حقوق و وظائف متقابىلەلىرىنە حرمت و رهایت شرطىلە احتىاجلىرىنە كورە حر كىنده حر و سربىت براقىر .

ضايىء اسلامك نە درجه لىرە اهمىت و خصوصىقى حاڻز اولدىنى و متفكرىنىڭ بىنە اسلامىدە كى بوجىدة نظر احترام ايلە باقەرقالار نىدەن كەلدىكى قدر اونى تىحکىم و تقويمە چالىشىق و ظيفەسىلە مكىل بولنملىرى لازم كە جىكى اپساحات مېسوطە ايلەتىن ايدە . شو حالە نظر اجىلە منك اولانچى مسامىيەز جمعىت اسلاميەدە ئىمایان اولان آريستو قراتىك و دەمۆرانىك سېچىمەلر يې تېبە واعلا و اساسات مىلە منزى تابع و متىوع آراسىندا كى حقوق و وظائف دە لايقىلە ادرالك واجرا قىلىنى كافل بىر طرزىدە تىديل و اصلاحە معطوف بولنملىدر .

علم اسلامىدە دېنسىزلىك جمعيات عىسىویەدە كى دېنسىزلىكدىن قات قات فرقلى بىر اهمىت مخصوصە كسب ايلدى دە بوندىن نىشت ايلكىدە در . معاشر اسلامىدە دېنسىزلىك ، موضوع و مؤسس اولان دساتير اخلاقىيە و اجتماعىيەنڭ رد و انىكارى معناىنى تىضىن ايدەرلە فردىك سقوقە اخلاقىسىلە جمعىتكىن اخلاقىل و اخلاقىنى ئىستلىزام ايدە . بى اعتبارە مصادىق اخلاق و اجتماعىيەندر . بناه على ذلك دېنسىزلىك مسلما ئانلارە معابر اسلاميە ئارض اوله بىلە جىك فلاكتىرك ئاك و خىمىدەر .

تارىخ ايلە ئابىندر كە ئاك مەرقى ملتلىر ، آمال و افكارى پېشوابانى طرقىدىن ئاك اي ادرالك و اسماعاف ايدىش اولان ملتلىردر . اقواام ، رەھىلرىنىڭ كىف و هوسلرىنە خەدمەت و اطاعتە رضا كوسىزدىكلىرى قىدىردى كىرىۋە انحطاطە دوشىلرو باخود بولانقلرى درك انحطاطىدىن

بو جمعیتلرده آریستوقراسیی صنوف ممتازه ده موقراسی بی ایسه محروم امتیازات اولان عناصر تشکیل و تئیل اید.

معاشر اسلامیه کی صنوف مختلفه آنچه سویه اخلاقیه و فکریه ده کی فرقله یکدیگرندن آریلیرسده مساوات، عدالت و تساند فکرلری صنوف مذکوره بینده کی مناسباتی تقویز و تنظیم ایله رک اخوت اسلامیه پی تأسیس و آنلری یکدیگرینه تقریب اید.

جمعیات غربیه حق حضور و سلامتی لغی قانونلرده آرادقلری حاله معاشر مسلمه آن اعتقادات و حسیاتنده، تربیه اخلاقیه و فلسفه سندہ بولور.

بوندن طولایی با جمله جماعات انسانیه ده مطالقاً رونما اولان رقابت و مخالفتلر جمیعت اسلامیه ده برمایه خصوصیه اکتساب ایتمکده در. هریرده صنوف مختلفه بینده جاری اولان اور قابتلر جمیعت اسلامیه نک صنفلری آرمه سندہ دکل، بلکه هر بر صنفی ایچنده حکمفرمادر. طبقات طایه سی ده موقراسی بیه، طبقات عادیه سی بی ایسه آریستوقراسی بیه تقرب ایچون یکدیگرینه رقابت خوان اولورلر.

سیاسیانده هرب ایله اسلامک طرز تلقیلری بینده ده اود رجه لرده بر فرق وارد. غربک تشکیلات سیاسیه سی بر طاقم مجادلات اجتماعیه دن متولد و مستخرج اوالدینهندن اوکی مجادلاتک تحدیث و تهدیسه مساعد و بناء علیه طیعتیه تعذری برو و طرفکیرانه برمایتی حائزدر. تشکیلات مذکوره ده ده فکر عدالت و غیراندیشی الجای ضرورتله مهمی و متولک بر اقیلیدیغندن آنلرکه قیمت اخلاقیه و اداریه سی بک مشکوک و معالدر.

اجتماعی رقابتله جولانکاه اویلیان جمیعت اسلامیه نک تأسیس ایلدیکی تشکیلات سیاسیه ایسه طیعنه سیاسی رقابتلردن آزاده در. منسوب اوالدینی افرادک ذهنیتله متناسب بر طرز زده بی طرفانه، نصف و عدالت حملرینک ظاهر و تجییسه کشاده در.

بوندن طولایی صفحات تکاملیه لرندن اقوام مسلمه هیچ بزمان غربده تهدیا شاهدی اوالدینه اجتماعی ویا سیاسی اختلالر ایقانه لزوم و احتیاج کورمامشلردر.

میسوطات سالفه دن اقوام مسلمه بی احاطه حاضرندن قول تاریق امل و اهیسیله اسلامیتین آیری مق و غربلیلشدیری مق ایسته یتلرک نه بیوک بر غفلته دوشدکاری تین ایلشدیر.

انلر نه هرب ایلشیلردرکه غربک او داما تحول ایدن تشکیلات اجتماعیه و سیاسیه سندہ کال بولدقاری حاله تشکیلات اسلامیه ده مشاهده ایلدکاری ثبات واستقرار نسبی بی کال رجحانه دلیل اتخاذندن امتناع ایلکده درلر.

انلر بوجالی تشکیلات اسلامیه نک قابلیت تکمیله دن محروم اوالدقلرینه بر برهان عد ایدیورلر. نظر ذلتله کوردکاری تشکیلات اجتماعیه و سیاسیه منه یکر منجی عصر انسانلرینک اوپک متنوع و بک متتحول احتیاجاتی تأمینه غیر قادر اون اوچ عصر اولکی اساسات و قاعانه

تقلیدینه قویولاق خطأ و غفلت ایچنده سعادت تحریسندن باشه برشی دکلار. زیرا غربلیلر بیله اثرلرنده اوکالی بوله میور و اوئلری لاینطع تعذیل و اصلاحه بذل غیرت ایدیورلر.

خری تقلیده یلنن محمد دلر منک تعقیب ایلدکاری مسلک مدنیت غربیه نک نتایجی اسبابی ظن ایمکدن متولد بک ابتدائی بر منطق خطاسنه مستندر.

بوتون بوعتقادات سیخیه دن طوغان و عینی سقامته اوغانله برابر متفسکرلر من آراسنده بک زهاده شیوع بولان دیکر براعتقاده تجدد و ترقی املنده بولنان بر مملکتک بهمه حال ده موقراتلاشمی لازم کلديکن فکریدر.

جمعیت اسلامیه ده موقراتیک و آریستوقراتیک احتیاجاتی سیاناً حس ایدر. تشکیلات اجتماعیه و سیاسیه می حال موازننده بولنان بو ایکی حاملدن هر هانکی برینک پیدایی ضعف ایتمیله مختلف اولور.

از کان اساسیه سی تشکیل ایدن تساند، مسادات و عدالت خسراي تزلزل ایده جک اولورسه جمیعت مذکوره ده موقراتیک خواصی ضایع لیار. بالعکس قانونه، اولی الامر، عنعنانه قارشی اولان حرمت کوشر و فضائل معنویه و فکریه تقدیردن و تفوق فطری و علمی نظر اعتباردن ساقط اولورسه او جمیعت آریستوقراتیک خاصه لرندن محروم قالمش اولور.

بعضاً هم آریستوقراتیک، هده ده موقراتیک خواصی غائب ایلسی ده محتملدرکه بو تقدیرده جمیعت احاطه تام حالنده دیمکدر.

بوندن ناشیدرکه بر محددک و ظیفه سی ایجاب حاله کوره منسوب اوالدینی جمیعتک کاه ده موقراتیک و کاه آریستوقراتیک او صافی و کاه هر ایکیسی بر دن تقویه و تنبیه بچالیش مقدر. لکن بر جمیعت اسلامیه نک ده موقراتلاشمی ده اقوام غربیه ده اوالدینی طرز زده جریان ایمیز. بو جمیعت آریستوقراسی بی هجوم ایده رک صنوف ممتازه سیله مجادله طریقیله ده موقراتلاشمز، بوجادله یەلزوم بوقدر. زیراعینی حقوقه مالک اولان عوامنک خواصندن مطالبه ایده جک هیچ برشی بوقدر.

جمیعت اسلامک ده موقراتلاشمی طبقه خواصه ذهنآ موجود اولان افکار، حسیات و عنعنات عوامنوازی نک انکشاپیله قابل اولور. آریستوقراتلاشمی ایسه ضمیمی اعضا سنک حقوقی پایمال ایلکله دکل، بلکه طبقه عوامنده مکنوز بولنان افکار، حسیات و عنعنات خواص پسندانه بی تقویه و تنبیه صورتیله ساحه آرای حصول اوله بیلور. بحاله نظر آریستوقراتیک خصائص ده موقراتیکیه بی صنوف طایه سی و خصائص آریستوقراتیکی طبقات عادیه سی تأمین و ترضیه ایدیور دیمکدر. حالبوکه جمیعت غربیه ده کیفت بر عکسدر. اوئلرده صنوف مختلفه اجتماعیه بی یکدیگرندن آیران شیلر عدم مساوات حقوقیه، رقابت منافع، صنف و فرقه عنعنی کی خصوصاتدن عبارت اوالدینی کی، طرز معیشتلری و مناسباتلری جبر قوانین ایله تأسیس و تعین ایلدیگرندن هر کون غیر هنون بر صنف طرفین اخلال ایدیلر.

آدمک ناظم مقداری اولنچه شایسته در.

حقی اویله ظن ایدیورز که اقوام غربیه نک چیزدیک و چیزه کده او لدینی صفحات مختلفه تکامل اشکال بی پایانیه دیگر که اساسات اخلاقیه اجتماعیه و سیاسیه سق قبوله منتهی بر جریانک بعض تحولات و اعوچجات موقعه سندن باشه بر شی دکادر . بویانمیزدن طولاییدر که تکامل اسلامک بو دستور و اساسن خارجنده جریان ایده بیلمسق قبول ایده میز و بو خصوصده کی قا هتمز جاذب و یاسقوط قانونی خارجنده بر مسئله میخانیکیه تأمل ایدیله میه جکی قدر قویدر .

بعض دعوا کار مفکره لر بوبابد بلکه بزی تجبر فکری و لاته سب فرطانه کپی بر طاقم ضلالت عقلیه ایله انها ایده بیلور لر . حاله بوکه انلرک دین اسلام علیه نده کو ستره کده او لدقیری تھبی قبول ایمه رک او راسع حریتارک بیله الله مفترط وال مستبدرا آثارشی به عدم تحولی تحت تأمینه آله حق بر طاقم حدوده مالک او لدینه ایمان ایدیکمزردن طولایی بزه اعتراض ایدر لر س بالعکس کندیاری پک آشیری بر تعصب کو سترمش او لوزر لر .

چونکه هر نه شکله او لرسه او لسون حقایق احترام اک پیوک بروظیفه او لدینی و انسانلرک آنچق او وظیفه ته توسل و تبیت سایه سنده ترقی و تکمل ایلدکلزی جهتله بوجبوریت و چدانیه حریتاریه قیصه تشکیل ایده من . بناءً علیه جاذب و یاسقوط قانونیه ایمان و خرم ایتدیکمزر قدر اساسات اسلامیه نک حقیقت و علویتنه ایمان و احترام ایلکله طرفیکریانه بر مسلک انصصاری تهیب ایتدیکمزر ظن ایدیورز .

یکانه سلامتیزک اسلامیتده مندیج بو لدینیغنده اصلاح شبهه ایدیه من . اقوام سلمه ، اخلاقاً ، جمعیة و سیاست کیتکه مسامان لاشمعه آرزوکش اولمییدر لر . بوتون آمال و مسامعیم آنچق بو غاییه خادم اولمییدر . چونکه بو غاییه هم کالی جهتله زوال نایدیز اولان اساسات اسلامیه نک حقیقت و علویتندن و هم تشکلات فکریه و اجتماعیه مزنه اعتقادات مشترکه مزدن متخصصدار . او نخنے بلند جمعیات اسلامیه نک عاقبت اخلاقیه و فکریه سق تأمین ایده رک فکر بشری و قومونیعم ، « نیهیلیسم » ، « ازادشیتم » کپی بر جوق تردیات دماغیه به سلوکدن منع ایده جک ، و جمعیاتیزک صورت دانمده ترقی و تعالییسنه مدار او له رق او نلری هر درلو انجھاطا دین و قایه و محافظه ایله جکدر .

معشر اسلامی تشکیل ایدن افرادک هر بری ای بر مسلمان و حتی قابل ایسه اکمل اسلام او لقدن باشه هیچ بر امل تهیب ایده ملیدر . چونکه اسلاملرک اکایوسی انسانلرک اکایوسی دیک او لدینیغندن موضوع بمحض اولان غاییه ، نوع بشرک بسلیه بیله جکی غایانک اک علاسیدر که بوعتابله ده اکقوى ایمان و قناعتله ، اک تیریماز ، اک مثمر و فیاض غیر تازه مصیر او له جنی طبیعیدر . بو غاییه منشاً یکانسی او لان حقیقت قدر بی حد و پایان اک طوغری ، اک کامل بر سعادتله نوع بشری بکام ایده جک بر غاییه فریده در .

ترك و ياعرب او لسون ، ایرانی ویا هندی او لسون ، زبون ویا

مبتف بر طاقم کنه و واهی تشکیلات نظریه باقیورلر .

مذکور اساساتک نه جهانی حرمتله لا یق او لدینی بشریته اهدا ایلدیکی فیاض و شمشعه دار بر مدینیله فاریخنا ثابت بو لدینی و بو کونه قدر فکر بشرکه انلردن ده اعلی ، ده اطوغری هیچ بر شی بولنچه موفق او له مدینی مرتبه بداهنده المکن او فریب ذهنیتلر دانما او اساسات رصینه بی سبقامت و معلولیت ایله اتهام و طرفدارانی تعصب دینی به کرفتار بر طاقم محدود و ترقی کریز مفکره لر کپی تلقی ایدیورلر .

صولک درجه ده غیر طبیعی او لان بو حالت روحیه انسانلرک زمان ایله معروض تبدل احتیاجاتنه تبعاً دانما دیکشیدیک و بناءً علیه آنله متعلق هر شیوه دسخی کندیاریله برابر تبدلی لازم کله جکی اعتقاد سخیفندن تولد ایدر .

بویله بر اعتقاد ظنمزه کوره احوال و حادثاتک پک یا کاش بر محکمه سندن باشه بر شی دکادر . احتیاجات بشریه نک تبدل دانمیسنه رغمآ طبیعت انسانیه دیکشمز ، هر زمان عینیدر . بو کونه قدر بین الناس خود بینلر ، حسودلر ، متواضعه لر ، فضیلت و انسانیت پرور لر کورولو رسه بوندن صکره ده عینیله انسانلرک عقلاییسی ، عقلسزی ، قویشی ، زبونی ، ایوهه ، فاسی بولنچه حق در . زمان ایله تبدل اوغرايان احتیاجات ، خصائص و نفائص بشریه نک آله جنی اشکال مختلفه ده زمانک حصو له کنیه جکی تهدیلاتدر .

بو اؤز آنده بر انسانه تبدل ایده جک او لان شی ، نخوت ویا صروتنک ، خیانت و یارا فتک صورت و طرز تجلیسیدر . فضائل و مساوی بشریه دانما متحول بر جمهوره عرض ایدر . بونک بویله او لسی ده زمان ایله توسع و انکشاف ایدن علم و ادراکنک احوال و اشباحقنده کی تلقی و محکمه لرنده تبدل و قوئدن نشت ایدر . لکن حالت روحیه مندوچار تعديل اولنچه طبیعتمزه خاص او لان محسن و قباچی از الله ایله من . چونکه قباچی و فضائل یکدیکریله قائمدر . بوندن طولایی دوکه بوتون حکمت انسانیه قبا محمد طوغه حق مضراتک ممکن مرتبه ته وی و من ایای بشریه دن اعظمی بر منفعت تأمین ماده لریه من حصر قالمقده در . کرک طبع بشر و کرکمه فضائل و مساوی انسانیه دیکشیدیکندن انسانلر بر خط حرکت تعین و هم جنسیتله اولان منابتلری تأسیس و تقریر ایله جک اساساتک : « طبیعتلردن مستخرج اولق اعتباریله بالضرور تبدل ایمه جکی آشکاردر . اؤز زمانک اساسات مذکوره ده ایقاع ایده بیله جکی تهدیلات منحصرآ طرز تفسیر و تطبیقه معطاوفدر .

موضوع بحث او لان اشبو اساساتک احتیاجات زمانیه ته توافق ایتدیکی ظنه دوشنلر غلط محکمه یه صایعی او لوزر لر .

بویله بر اعتقاد بو کونک انسانلرک او اساسلری فضائل و قباچی بشریه نک طرز تلقیسندن متعدد تعدلاته کوره تطبیقه موفق او له ماملنندن تولد ایدر .

بز او فکرده بیز که شرع میعن اسلامک احتوا ایتدیکی دسایر اخلاقیه ، جنایی و سیاسیه سرا با طبع بشردن ماهم او لدینیغندن الى الابد نوع

ملوک و اسرای اسلامک اجرای نفوذ ایتدیک ، تجارت و علمائیک طولانیدنی هریرده وجوده کلن معاشه قصور کی مؤسسات جسمیه به بر مجانست ایراث ایستی . اندلس ، شمال افریقا ، مصر ، سوریه ، عراق و سائره کی اسلامک ساخت حکمرانیسته داخل اولان پر رصنعت معماریه نقطه نظر ندن بلک رنک بر منظره ارائه ایشکه باشدیدار .

اسلامک صناعت و تجارت فضله اهمیت ویرمکده ، اهلن شرف و امتیاز بخش ایشکه اولیسی مسلمانلرک معدنلر ایشلده رک بونکله در لودلو حلبات ، سلاح و سائر آلات و ادوات وجوده کتیره لرینک حقیقی طامنلرندن بری اولدی . فن و صنعت عالندن بوصود تله تدریجی اترق و تکامل ایده ایده عالی بشقه بر ماله قلب ایتدیلر . حیاتک شکل و شرائمه دیکشدیدار . مسلمانلر چیز تقییداً ایشکدنه کاغد پایه کله قلیه رق بونی پاموقدن ، پاچاره دنده پایه بولانی کشنه موفق اولدیلر .

باروتک کیفت استعمالندن ده یکیلکلر کوستره رک بروجوق شیلد ده بو قوتدن استفاده ایشکه باشدیدار . ایلک اول باروت و اسلامک ایشکه آغاز جسمیه آنان هر بلدر . آلتاش طقوز سنه سنده ججاج نه مکه مکرمه محاصره سنده ، اون ایکنجه عصر میلادیده مصربه ، اون بر نجی عصرده توپنده ، ۱۴۰۸ سنه میلادیه سنده جبل الطارق محاصره سنده ، ۱۳۴۲ سنه سنده غزنیه ملکی اسهامیک بالظه و مطربه شهر لریله عینی سنه به هامد جزایر محاصره لرنده هب باروت قوتک تائیدن استفاده او لمشدر . فرانسز مورخ فرد راس بتوون بو محاصره قورشونک باروتله آنیلیمش اولدینیقی ، اسپانیا خرسناکلرینک او وقتلن **اعتباراً** باروت قول الامنه باشدیدقلرینی قید ایشکده در .

٧٠٦ سنه هجریه سنده یوسف بن هر ایلک پرینه پاموقدن کاغد استعمال ایشدرک بونان مورخلرینک ورق دمشق نام ویردکاری بودر . بالاخره اسپانیاده اسکی قاشلردن کاغد پایه بخون آیریجه اهمالاتخانه تأسیس ایدلکه باشلانمشدر . اسلام ایجاد کرده سی اولان بو نوع کاغد اون اوچنجی عصر میلادیده فسیطله ده قول الامنه باشلامش ، اورادن فرانسه ، انگلتره ، ایتالیا و المانیا به چشمکشدر .

مسلمانلر نباتات ایله ده مشغول او له رق بونده ده از لرینه اتفاق ایتدکاری اقوامه تفوق ایشلردر . بروجوق برق بخونه لرله نباتات تکثیر انواعه موفق اولدقلری کی مختلف ایشلرده بالخاصه شون طبیعه ده استعمالی خصوصنده محیر العقول بر قوه ابداعیه کوسترمسلدر . مسلمانلرک طبقات الارض . علمنه عالم برا قشن اولدقلری بر جسوق آثار وارددر . عبدالرحمن اولک قرطبده ہر نباتات باعچه سی تأسیس ایله متنوع تخلص جمع ایلک ایچون اقطاع شرقیه ده علمادن بر طاقم ساحل احزم ایلش اولدینیقی تاریخ بزه تفصیلاتیه خبر ویریور .

ایشته اسلامک فن و صنعت نامه بولیه خارقه لر ایجاد ایتدیکی ، بر طرف دنده دها زیاده ترقیاته تشویق ایله مشغول بولندینی کون دومالیلرک جمهوریتک تأسیندن اقراضی تاریخنه قدو وضع ایش

قوی ، جاہل و یا مام او لسوون ، هر مسلمان انجق بوهد فه مربوط و متوجه اولمکیدر . انجق بوسایه ده در ده مسلمانلر و ظائف اخلاقیه ، اجتماعیه و سیاسیه لرینچ بحق ایهایه موفق اولورلر و امین و سریع خطو لرله ساحة رفت و سلامتده قطع مراجح ایله بیلورلر .

علم اسلام بمعظم بر عالمه در . آنی ترکب ایدن اقوام او عالمه نجیبه نک شعبات مختلفه سی تشکیل ایدر . شعبات مذکوره نک ایکی نوع و ظائف وارددر . بری هر شعبه نک کنده شیه رشی اولان و ظائف خصوصیه دیکری ده شعبات سائزه یه قارشی اولان و ظائفیدر . بونلردن ایکنجه نوع ظائف ایفاسی بر نجیسنتک ایفاسته و ایسته اولدینه دن و ظائف خصوصیه و ظائف عمومیه یه تقدم ایدر .

بو و ظائف ماهیته کلیجه و ظائف خصوصیه فردک سویه اخلاقیه و فکریه سی درجه قصواه اهلیه و اسلامک اساسات اخلاقیه ، اجتماعیه و سیاسیه سی دها تام ، ده امکمل بر طرزه اطمیه چالیشم قدر . و ظائف عمومیه ایسه اقوام مسلمة سائزه ایله بر تساند تام ایچونه بشایه رق انلرک حریت و عنعتنه حرمت ، ترق و تکاملرینه معاونت خصوصنده عبارتدرکه ملل اسلامیه ایچونه ربقة اجانبه کیرمش و یا اومه لکیه تقرب ایلش اولانلری قورتار مق برو و ظائف زمانه سندندر . جونکه بر ملت حریت واستقلالی خایع ایلکله طریق تکامانی شاشریمش ، موجودیتف تهلکیه قویش اولورکه تساند اسلام بولیه برحالی نجوبیز ایده من .

وحدت اسلامیه بی پایان قوانک ، عناصر و عواملک بر کل تام حالته آهکساز بولندینی وحدت کونیه بی مانل بر وحدتدر . بتوون عظمت و حقیقتی بو حالتند نشت ایدر .

خانه مقال او له رق شونی دیرز که اقوام مسامه دین اسلامی قبول ایده رک معظم و مشعشع بر مدنیت قورمه و فق اولمشلر دی . اساسات اسلامیه بی دها کوژل اکلا یوب دها واقفانه و فاضلانه بر صورتنه تعطیق و اجرا ایلکلکاری واونزه دها جدی و دهاصیمی بر ارتباط ایله با غلاند قلری تقدیرده بو کونکی کریوه انجطا طبرندن یوکسله رک مدنیت حاضره نک . فوقدنده یکی بر مدنیت خلق ایده جکلر درکه انسانلر آره سنده تأسیس و تقرز ایلیه جک رافت ، عدالت و نسوات فیکر لرندن متواز بر تساند آهین ایله نوع بشره بخش ایده جیک بی پایان نم و حظوظات معنویه بو مدنیت جدیده نک اسباب تفویی تشکیل ایده جکدر .

صولک

اسلام و مدنیت

- ۳ -

مسلمانلرک کرک فن معمازیده ، کرک تزیینات معمازیده ده اساندۀ عالم او لمکری معموره ارضک هر کوشسنده ، مهندس سلیمانک ایاق باصدینی ،